
Agenda Vitaal Platteland

thema Natuurinclusieve Landbouw

8 maart 2018

meer info: l.dik@gelderland.nl of y.geelen@gelderland.nl

1 Algemeen

De provincie Gelderland werkt aan een duurzame landbouw, die bijdraagt aan een economisch gezond en leefbaar platteland. De Agenda Vitaal Platteland, kortweg AVP genoemd, geeft hiervoor de richting aan. Dit gebeurt via thema's. Bij de keuze van de thema's en de invulling ervan wordt ingespeeld op maatschappelijke ontwikkelingen. Het is dus geen statisch beleidsdocument, maar een 'rollende' agenda.

De aandacht voor een gezond platteland neemt toe, net als het inzicht in de bijdragen van de landbouw aan bijvoorbeeld klimaatverandering en biodiversiteit. Voor het gezonder maken stelt de provincie budget beschikbaar als ondersteuning voor projecten die hieraan een bijdrage leveren.

Voor het gezonder maken zijn enkel financiële bijdragen aan projectinitiatieven niet voldoende. Daarom gaan we tevens de thema's van een Vitaal Platteland op de agenda zetten: we zoeken het debat op, we faciliteren samenwerking en kennisuitwisseling, en met onze partners spreken we over rollen en verantwoordelijkheden.

Behalve vanuit de Agenda Vitaal Platteland wordt natuurinclusieve landbouw ook vanuit andere provinciale programma's ondersteund zoals Natuur & Landschap, Bodem & Ondergrond, en het Derde Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3).

In deze notitie wordt de stand van zaken van het thema Natuurinclusieve Landbouw beschreven.

2 Voortgang

Het belang van natuurinclusieve landbouw

Natuurinclusieve landbouw is een ecologisch houdbare vorm van voedselproductie. Het maakt gebruik van wat de natuur op, om en onder het bedrijf te bieden heeft (het 'natuurlijk kapitaal'), versterkt de biodiversiteit op en rond het boerenland en belast de natuur zo min mogelijk. De uitdaging van natuurinclusieve landbouw is om natuur en biodiversiteit op een rendabele wijze te integreren in de bedrijfsvoering en de samenwerking tussen ecologische en economische randvoorwaarden te zoeken en te benutten.

De (door)ontwikkeling van natuurinclusieve landbouw is belangrijk omdat het de landbouwsector helpt om zich te ontwikkelen in de richting van een meer duurzame vorm en te voldoen aan de voorwaarden van het nieuwe Europese Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB).

Het thema natuurinclusieve landbouw is uit de startblokken: we organiseren bijeenkomsten met onze partners, bespreken de rolverdeling, en we faciliteren initiatiefnemers bij de uitwerking van hun ideeën.

Aanpak

Bij natuurinclusieve landbouw onderscheiden we twee doelgroepen: enerzijds de brede groep van ondernemers voor wie natuurinclusieve landbouw nog vrij nieuw is. En anderzijds een groep van koplopers die vooral experimenteert en risico neemt. We ontwikkelen een aanpak voor beide doelgroepen.

We hebben gekozen voor een aanpak via drie sporen:

1 gebiedenaanpak

We hebben behoefte aan meer natuurinclusieve landbouw rondom natuurgebieden. Het gaat daarbij met name om de volgende gebieden: Winterswijk e.o, de landgoederenzone tussen de IJssel en de Veluwe, Vorden en omstreken, Groene Valleilint tussen Putten, Voorhuizen, de Glind, het Binnenveld en het centrale deel van de Achterhoek. We gaan met betrokkenen uit deze gebieden kijken hoe we een transitie naar natuurinclusieve landbouw kunnen versnellen.

2 kennisontwikkeling biodiversiteit

De Vruchtbare Kringloop Achterhoek (VKA) ontwikkelt samen met de VALA en Natuurmonumenten een biodiversiteitsmodule voor hun deelnemers. Voor een groep boeren zullen natuurbedrijfsplannen worden opgesteld. Boeren kunnen de opleiding biodiversiteit van Natuurmonumenten volgen. Deze aanpak begint bij een beperkte groep boeren binnen de structuur van de VKA en zal zich uitbreiden via een brede groep van VKA-deelnemers in de Achterhoek tot uiteindelijk in heel Gelderland. Ook via de GPG wordt gekeken hoe de kennis van biodiversiteit bij landgoederen en haar pachters vergroot kan worden en wordt nagedacht over een kennisontwikkelingstraject

3 versterken organisatiekracht

Kennisuitwisseling, samenwerking en communicatie zijn belangrijk voor een effectieve aanpak. Samen met onze partners gaan we een Kennisnetwerk Natuurinclusieve Landbouw (Living Lab) opzetten. Via dit netwerk zullen provincie, partners en ondernemers elkaar ontmoeten en inspireren.

Projecten

In het kader van de Agenda Vitaal Platteland is nog geen subsidie verleend aan projecten natuurinclusieve landbouw. Wel zijn er projecten ingediend die nog in behandeling zijn. Via Innovatieve Concepten (POP3) is aan 5 projecten subsidie verleend voor in totaal € 420.000. Verder is vanuit het programma Natuur & Landschap aan twee projecten subsidie verleend. Tenslotte is via het programma Bodem & Ondergrond een project ondersteund en is een project gestart om vouchers uit te geven. Zie bijlage 1.

Subsidieregeling

Doel is transitie naar een duurzame, natuurinclusieve landbouw. Onze rol begint uit te kristalliseren. Langzamerhand wordt duidelijk wat we wel en wat we niet willen ondersteunen. Daarmee is de tijd rijp voor een subsidieregeling. Het voornemen is om in het najaar van 2018 een subsidieregeling gereed te hebben.

Bijlage 1: Door provincie ondersteunde projecten natuurinclusieve landbouw

Projecten ondersteund vanuit Agenda Vitaal Platteland			
Jaar	Titel	Inhoud	Initiatiefnemer
2017	Vitale bodem	Implementatie van het concept Vruchtbare Kringloop Achterhoek over de rest van Gelderland.	LTO Noord

Projecten ondersteund vanuit POP 3 onderdeel Innovatieve Concepten			
Jaar	titel	Inhoud	initiatiefnemer
2016	Kwaliteitsproducten in een kwaliteitslandschap	Lokale producenten, bewoners en vrijwilligersgroepen ontwikkelen en realiseren gezamenlijk kwaliteitsproducten in een kwaliteitslandschap. Dit draagt bij aan behoud en de versterking van biodiversiteit en omgevingskwaliteit, en tegelijkertijd aan betere afzetstrategieën en ketenaanpak voor Veluwe streekproducten.	Stichting Streekeigen Producten Nederland e.a.
2017	Heideboerderij	Herstel van een economisch-ecologisch vitaal cultuurlandschap waarbij de verbinding tussen natuur, landbouw, en schaapskuddes met potstalmest en extensieve akkers hersteld wordt. Pilot in Ede-Renkum. En haalbaarheidsstudies op vier andere Gelderse locaties.	Stichting Zeldzame Huisdierrassen e.a.
2017	Agro-ecologische bosbouw	Ontwikkeling van vier businessmodellen voor rendabele agro-ecologische bosbouw. Van toepassing voor landgoed Welna en andere landgoederen en bosbeheerders.	Landgoed Welna e.a.
2017	Natuurincl. landbouw met burgerparticipatie	Ontwikkeling van financiële, juridische en organisatorische modellen voor natuurinclusieve landbouw met mede-investering van burgers en niet-agrarische bedrijven.	Agr. Natuurvereniging Het Binnenveld e.a.
2017	Voederbiet: verbinding in de keten	Ontwikkeling van natuurinclusieve landbouw door herintroductie van voederbieten en multifunctionele teeltconcepten.	Nutriënten Management Instituut (NMI-Agro)

Projecten ondersteund vanuit het programma Natuur & Landschap			
Jaar	titel	Inhoud	initiatiefnemer
	Landgoed Gerven en Hell fase 1	Vanuit het gebiedsproces Groene Valleilint wordt een verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheden voor natuurinclusieve landbouw op het landgoed Gerven en Hell.	Barones A.J.H. van Lynden
	Landgoed Slichtenhorst Zuid	Vanuit het gebiedsproces Groene Valleilint wordt een verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheden voor natuurinclusieve landbouw op het landgoed Slichtenhorst Zuid.	Mw. M. Pels Rijcken en F. Lankhorst

Projecten ondersteund vanuit het programma Bodem & Ondergrond			
Jaar	titel	Inhoud	initiatiefnemer
	Soil4U fase 1	Gesprekken met pachters over mogelijkheden voor natuurinclusieve landbouw op het landgoed Bingerden.	Landgoed Bingerden